

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

19.

KURYER LITIEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 8-го Марта — 1838 — Wilno. Wtorek. 8-го Marca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

27-го Февраля, въ исходѣ пятого часа по полуночи, Его Свѣтлость, Господинъ Генераль-Фельдмаршалъ, Князь Варшавскій, Графъ Паскевичъ-Эриванскій изволилъ прибыть изъ Варшавы въ городъ Ковно и тогожь числа, въ восемь часовъ, выѣхалъ по тракту въ С. Петербургъ. По полученнымъ извѣстіямъ Его Свѣтлость, въ тотъ же день, благополучно изволилъ совершить дальнѣйшее путешествіе до границы Витебской Губерніи. (Вилен. Губ. Вѣд.)

Санктпетербургъ, 28-го Февраля.

Высочайшимъ Приказомъ, 14-го Февраля, Членъ Военнаго Совѣта и Инспекторъ Оружейныхъ заводовъ: Сестрорѣцкаго, Тульскаго и Ижевскаго, Генераль отъ Инфантеріи, Генераль-Адъютантъ Храповицкій, согласно прошенію его, увольняется отъ должности Инспектора Оружейныхъ заводовъ, съ оставленіемъ въ званіяхъ Члена Военнаго Совѣта и Генераль-Адъютанта; уволенный отъ службы Генераль-Лейтенантъ Штаденъ, опредѣляется вновь въ службу, по Артиллеріи, съ назначеніемъ Инспекторомъ Оружейныхъ заводовъ: Сестрорѣцкаго, Тульскаго и Ижевскаго.

— Высочайшимъ Приказомъ, 16-го Февраля, Командиръ 1-й бригады 3-й Флотской дивизіи, Контр-Адмиралъ Хрущовъ, назначенъ Начальникомъ Штаба Черноморскаго Флота и Портвъ. (Р. И.)

— Окружному Генералу Внутренней Стражи 1-го Округа, состоящему по Арміи Генераль-Маіору Кизмеру, въ воздаяніе отличнаго усерднаго и ревностнаго службѣ, Всемилостивѣйше пожаловано, въ вѣчное и потомственное владѣніе, двѣ тысячи десятинъ земли.

— Государь Императоръ въ 22-й день минувшаго Ноября Высочайше утвердить соизволилъ составленныя Святѣйшимъ Синодомъ дополнительныя правила для руководства къ исправнѣйшему веденію метрическихъ книгъ съ новыми образцами: какъ должны быть излагаемы въ тѣхъ книгахъ всѣ нужныя свѣдѣнія, относящіяся къ рожденію, вступленію въ бракъ и смертнымъ случаямъ. По справкѣ въ Канцеляріи Святѣйшаго Синода оказалось, что Святѣйшій Синодъ по производившемуся въ ономъ дѣлу о затрудненіяхъ, какія иногда встрѣчаютъ Дворянскія Депутатскія Собранія при выдачѣ документовъ на Дворянство, по свѣдѣтельствамъ и сообщеніямъ Духовныхъ Консисторій о рожденіи просителей и дѣтей ихъ, — опредѣленіемъ своимъ 10 минувшаго Ноября состоявшимся, постановилъ: 1) Предписать Преосвященнымъ Епархіальнымъ Архіереямъ къ строгаѣйшему наблюденію, чтобы метрическія книги, какъ важныя акты всѣхъ состояній, ведены были въ исправности и въ томъ порядкѣ своевременнаго представленія ихъ въ Консисторію и наблюденія за исправнымъ веденіемъ оныхъ со стороны Благочинныхъ и Епархіальнаго Начальства, какъ о томъ предписано многими Указами Святѣйшаго Синода. Сверхъ же того 2) Метрическія книги вести непременно своевременно и въ вѣрности свидѣтельствовать каждамъ болѣе мѣстному причту и подписывать, подобно какъ ежемѣсячно свидѣтельствуются книги экономическія, съ означеніемъ числа родившихся, у-

ВІАДОМОСЦІ КРАЈОВЕ.

D. 27 Lutego w końcu godziny 5 rano, J.O. Jenerał Feldmarszałek, Xiążę Warszawski, Hrabia Paskiewicz Erywański, przybył z Warszawy do Kowna i tegoż d. o godz. 8, wyjechał traktem do St. Petersburga. Po dług otrzymanych wiadomości, Xiążę Feldmarszałek tegoż dnia szczęśliwie odbył podróż do granicy Gubernii Witebskiej. (Wil. Gaz. Gub.)

Sankt-Petersburg, 28-go Lutego.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 14-go Lutego Członek Rady Wojskowej i Inspektor fabryk broni: Siestroreckiej, Tulskiej i Iżewskiej, Jenerał Piechoty, Jenerał-Adjutant Chrapowicki, zgodnie z jego prośbą, uwalnia się od obowiązku Inspektora fabryk broni, z pozostaniem w nazwaniach Członka Rady Wojskowej i Jenerał-Adjutanta; uwolniony ze służby Jenerał Porucznik Staden, wchodzi znowu do służby w Artylerii, z mianowaniem Inspektorem fabryk broni: Siestroreckiej, Tulskiej i Iżewskiej.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 16-go Lutego, Dowódca 1-ej brygady 3-ej dywizji floty, Kontr-Admirał Chruszczow, mianowany Naczelnikiem Sztabu Czarnomorskiej Floty i Portów. (R. In.)

— Okręgowemu Jenerałowi Wewnętrznej Straży 1-go Okręgu, liczącemu się w Armii Jenerał-Majorowi Kizmerowi, w nagrodę odznaczającej się gorliwością służby, Najłaskawiej darowano, na wieczne i potomne posiadanie, dwa tysiące dziesięcin ziemi.

— CESARZ Jego Mość, 22-go zeszłego Listopada, Najwyżej utwierdzić raczył, ułożone przez Najświętszy Synod, dodatkowe prawidła, dla przewodnictwa w dokładnym prowadzeniu ksiąg metrycznych z nowemi wzorami, jak powinny być zapisywane w tych księgach wszystkie potrzebne wiadomości, dotyczące się narodzenia, małżeństw i śmierci. Ze sprawy w Kancellaryi Najświętszego Synodu okazało się, że Najświętszy Synod, względnie toczącego się w nim dzieła o trudnościach, jakie niekiedy napotykają Dworzańskie Deputacyjne Zgromadzenia przy wydaniu dokumentów na dworzaństwo, w zaświadczeniach i udzieleniach Duchownych Konsystorzów o narodzeniu przyszących i ich dzieci, — przez postanowienie swoje dnia 10-go zeszłego Listopada nastąpiło, przepisał: 1) Podać Najprzewielebniejszym Biskupom Dyecezalnym do ścisłego zachowania, ażeby księgi metryczne, jako ważne akta wszystkich stanów, utrzymywane były dokładnie i w tym porządku przesyłano je w należytych czasie do Konsystorza i postrzegano nad regularnym ich prowadzeniem ze strony Dziekanów i Zwierzchności dyecezalnej, jak to jest zalecono przez wiele ukazów Najświętszego Synodu. Nadto zaś: 2) Księgi Metryczne zapisywać nieodmiennie w swoim czasie, i o wierności ma co miesiąc zaświadczać miejscowy przyzbyt i podpisywać, tak jak co miesiąc zaświadczają się księgi ekonomiczne, z wyrażeniem daty narodzonych, zmarłych i małżeństw, w przeciągu miesiąca, naprzód literami, a potem liczbą. 3) Dziekanom postanowić za konieczny obowiązek przy

ни грознаго явленія, такъ часто проявлявшаго непреоборимую силу свою страшными опустошеніями. Каждому казалось, что онъ видитъ предъ собою отверстую могилу; каждый ждалъ повторенія того, что было въ Лисабонѣ, Пекинѣ и Америкѣ. Между тѣмъ Провидѣніе пощадило насъ, и въ 4 или 5 минутъ затихли снова взволнованныя стихіи. Большая часть жителей провели ночь безъ сна, пораженные ничтожествомъ и скоротечностью нашей жизни. Но, благодареніе Всевышнему! онъ помиловалъ насъ въ эти грозныя минуты. — Тотчасъ получено извѣстіе изъ мѣстечка Тартлау, что тамъ, въ слѣдствіе землетрясенія, упала церковная колокольня и церковь почти совершенно разрушена.

Въ томъ же журналѣ сообщаютъ, что это землетрясеніе ощущено было довольно сильно въ Яссахъ, въ Молдавіи; направленіе его казалось съ Ю. В., а продолженіе полагаютъ въ 55 секундъ. Сотрясеніе не причинило никакого несчастія, но не оставило ни одного почти дома безъ трещинъ; особенно потерпѣли церкви Св. Спиридона и Куретаро. Во время сотрясенія небо было покрыто, и термометръ показывалъ 14° морозу. Въ Яссахъ, подобно какъ и въ нѣсколькихъ городахъ въ Бессарабіи, землетрясеніе повторилось въ ночи съ 12-го на 13-е Января, въ 3 час. 10 м. утра, но слабо и не болѣе какъ на 5 или 6 секундъ.

Съ другой стороны, землетрясеніе ощущено было довольно сильно въ Старой-Орсовѣ, на лѣвомъ берегу Дуная, на границѣ между Австрійскими владѣніями и Валахіею; оно продолжалось около минуты и сдѣлало много трещинъ въ зданіяхъ. Многие утверждаютъ, что сотрясеніе замѣчено было въ тотъ же вечеръ, но очень слабо, и въ Венѣ.

По полученнымъ здѣсь письмамъ изъ Константинополя, и тамъ ощущены были два довольно сильные удара, вечеромъ 11 Января. (Одес. Вѣст.)

Букарестъ 27-го Января.

Послѣ землетрясенія, бывшаго здѣсь 11 Января, оказалось всего убитыхъ разрушившимися зданіями въ разныхъ частяхъ города 8 чел. и 14 тяжело раненыхъ; обрушившихся зданій 36.

Изъ уздовъ же Княжества Валахскаго, получены здѣсь слѣдующія извѣстія:

Въ Рымникѣ на Олтѣ всѣ почти дома повреждены; въ нѣкоторыхъ упали стѣны, а въ другихъ обрушились потолки. Епископія Рымникская также много пострадала. Въ мѣстечкѣ Окна-Маре равномерно всѣ дома были до того потрясены, что во многихъ обрушились потолки и стѣны, а въ церквахъ сдѣлались большія трещины; въ одной упали колокола, а въ другой обрушился входъ въ церковь и сводъ, раздѣляющій алтарь съ церковью. Вдова бояра *Бредеска*, вбѣжавшая въ домъ, чтобы спасти дѣтей своихъ, была задавлена обрушившимся потолкомъ.

Въ городѣ Питештахъ землетрясеніе также причинило большой вредъ какъ домамъ, такъ и церквамъ. Монастырь Вьеринъ много пострадалъ и нѣкоторые изъ жившихъ въ домахъ, окружающихъ церковь, убиты при паденіи ихъ.

Монастырь Трикала до того поврежденъ, что въ немъ невозможно отправлять Божественную службу. Въ Димбовицкомъ уѣздѣ монастырь Дялу близъ Тирговишто, и Скитъ Вифорита, почти совсѣмъ разрушены; двѣ меньшія башни на церкви монастыря Дялу, стоящаго на одной изъ горъ окружающихъ Тирговишто, упали, а въ Скитѣ Вифорита колокольня разрушилась до половины; части церкви падали во внутренность, раздробили иконостасъ и каменные колонны. Бузео Епископія, только что отдѣланная, во многихъ мѣстахъ весьма повреждена; колокольня близка къ паденію. Архіерейскій домъ, Семинарія, особый домъ, гдѣ жилъ Епископъ, рядъ келій и Типографія, все вообще представляетъ печальное зрѣлище разрушенія. Двое изъ жителей города тяжело ранены обрушившимися обломками и находятся въ отчаянномъ положеніи; сверхъ того ранено, хотя и не столь опасно, шесть Семинаристовъ.

Въ городѣ Слатинѣ было землетрясеніе столь же сильное, и колокола сами собою звонили; церковь Іованашкулуй, пришла въ такое состояніе, что служить въ ней невозможно. Въ трехъ домахъ обрушились стѣны на сторону улицы. А близъ рѣки Олты сдѣлалась въ землѣ трещина глубиною въ два локтя и длиною въ 200 сажень. На всемъ этомъ пространствѣ въ нѣкоторыхъ мѣстахъ выброшены были брызги воды пепельнаго цвѣта, а въ другихъ желтоватая пѣна съ страннымъ запахомъ.

Въ Браиловѣ, Журжѣ, Країовѣ, Плоештахъ и Буковѣ, землетрясеніе было столь сильно, что многие дома совсѣмъ разрушились, а въ другихъ упали

здѣмъ, же видя передъ собою гробъ открытый, каждый oczekiwał powtórzenia tego, co było w Lisbonie, Pekinie i Ameryce. Tymczasem Opatrzność nas zachowała, i po czterech czy pięciu minutach umilkły znowu rozchukane żywioły. Większa część mies. kańców przepędziła noc bezsennie, będąc uderzeni nicością i szybkim przemijaniem naszego życia. Ale dzięki Najwyższemu! on się nad nami zlitował w okropnych tych chwilach. — Właśnie otrzymano wiadomość z miasteczka Tartlau, że tam, skutkiem trzęsienia ziemi, zawałiła się dzwonicca, a kościół został prawie zupełnie zrujnowany.

W tejże gazecie piszą, że to trzęsienie ziemi dało się czuć dość mocno w Jassach w Mołdawii, kierunek trzęsienia zdawał się być z południa na wschód, a trwało 55 sekund. Trzęsienie żadnego nie zrzuciło nieszczęścia, ale żadnego prawie nie zostawiło domu bez rysów; szczególnie zostały uszkodzone kościoły Św. Spiridona i Kuretaro. W czasie wstrząśnienia niebo było pochmurne, a termometr skazywał 14° mrozu. W Jassach, jak i w kilku miastach w Bessarabii, trzęsienie ziemi powtórzyło się w nocy z dnia 12-go na 13-ty Stycznia, o 10 minucie na czwartą z rana, ale słabo i nie więcej trwało nad 5 lub 6 sekund.

Z drugiej strony trzęsienie ziemi było dość mocne w Starej Orsowie, na lewym brzegu Dunaju, na granicy pomiędzy posiadłościami Austriackimi a Wołoszczyzną; trwało około minuty i zrobiło wiele rysów w budowach. Wielu mówi, że wstrząśnienie dało się uczuć tegoż wieczora i w Wiedniu, ale bardzo słabo.

Podług otrzymanych tu listów z Konstantynopola, i tam dały się czuć dwie dość mocne eksplozje, wieczorem 11-go Stycznia. (G O.)

Bukarest, 27-go Stycznia.

Po trzęsieniu ziemi, które tu było 11-go Stycznia, okazało się w ogóle zabitych zburzonymi domami w różnych częściach miasta 8 ludzi i 14 ciężko ranionych; domów zrujnowanych jest 36.

Z powiatów Xięztwa Wołoszczyzny, otrzymano tu wiadomości następujące:

W Rymniku nad Oltą wszystkie prawie domy zostały uszkodzone; w niektórych zapadły ściany, a w innych opadły sufity. Episkopia Rymnicka również wiele ucierpiała; w miasteczku Okna-Mare wszystkie domy tak były wstrząśnione, że w wielu zapadły sufity i ściany; a w kościołach wielkie porobiły się rysy; w jednym poupadły dzwony, a w drugim zapadł wchod do kościoła i sklepienie, dzielące ołtarz od kościoła. Wdowa Bojara *Bredeska*, która wbiegła do domu dla ratowania swych dzieci, została zabita w tej chwili zapadłym sufitem.

W mieście Pitesztach trzęsienie ziemi również wielkie zrzuciło szkody tak w domach, jako i kościołach. Klasztor Wierysz wiele ucierpiał i niektórzy z mieszczących w domach, otaczających kościół, zostali zabici przy ich zapadnięciu.

Kościół Trykała tak jest uszkodzony, że w nim nie można odprawiać nabożeństwa w powiecie Dymbowickim klasztor Diału blisko Targowiszto, i Pustelnia Wiforyta, prawie zupełnie zrujnowane; dwie mniejsze wieże na kościele klasztoru Diału, stojącego na jednej z gór otaczających Targowiszto, zapadły, a w pustelni Wiforyta dzwonicca zrujnowała się do połowy; części kościoła do środka wpadły, zgruchotały na kawałki ołtarz, i kamienne kolumny. Episkopia Buzeo, tylko co ukończona, w wielu miejscach bardzo jest uszkodzona; dzwonicca blisko jest upadku. Dom Arcybiskupa, Seminarjum, dom oddzielny, w którym Biskup mieszkał, szereg celi i drukarnia, wszystko w ogólności przedstawia smutny widok zniszczenia. Dwaj mieszkańcy miasta ciężko są ranieni upadającymi ułomkami i znajdują się w niebezpiecznym stanie; nadto skałeczoną, choć nie tak niebezpiecznie, sześciu Seminarzystów.

W mieście Slatynie było trzęsienie ziemi również mocne; dzwony same dzwoniły; kościół Joanaszkulaj, w takim jest stanie, że nabożeństwo nie może się w nim odbywać. We trzech domach wywróciły się ściany na ulicę, a blisko rzeki Olty pękła ziemia na dwa łokcie głęboko i na 200 sążni długości. Na całej tej przestrzeni w niektórych miejscach wyrzucone były bryzgi wody koloru popielatego, a w innych widziano żółtawą pianę z zapachem siarki.

W Braїlowie, Żurży, Krajowie, Pleosztach i Bukowie, trzęsienie ziemi tak było mocne, że wiele domów zupełnie się rozwaliło, a w niektórych zapadły

стѣны, потолоки, печи и трубы такъ, что ни одного дома не осталось безъ поврежденія.

Изъ газеты Валахской Конторы де Авизъ N. 40 го видно также, что въ уѣздѣ Сламъ Рымникокомъ (Фокшана) близъ селенія Суцешты, сдѣлалась въ землѣ трещина шириною въ два локтя и длиною около 40 сажень, и оттуда показалась вода чернаго цвѣта какъ бы перемѣшанная съ нефтью и дегтемъ. Въ другой части сего уѣзда близъ никета Рогоцуль изъ открывшейся въ землѣ щели выступила вода въ столь великомъ количествѣ, что вдругъ сдѣлалось наводненіе въ поясъ человеку и пикетъ принужденъ былъ перейти къ деревнѣ Малулиро, а близъ селеній Ломотешти, Котуль-Лунгъ, Корбу и Болбоака, земля разступилась также шириною болѣе нежели на пол-аршина; и дивно на большое пространство, откуда выступила вода, въ нѣкоторыхъ же мѣстахъ вода прорвалась сквозь землю и бьетъ вверху толциною въ человекъ, а вышиною около сажени; разливаясь, она затопила нѣкоторые дома болѣе нежели на локоть.

29-го Января.

Послѣ сильнаго землетрясенія 11-го числа сего мѣсяца, въ послѣдующія ночи, въ продолженіи дѣлой почти недѣли, здѣсь чувствуемо было предъ разсвѣтомъ и иногда утромъ землетрясеніе, но такое легкое, что даже не все жители его замѣчали. Послѣ того дней пять или шесть все было спокойно и хотя нѣкоторые говорили, что опять ощущаля сотрясеніе земли самое легкое, но другіе напротивъ утверждали, что это одно только дѣйствіе воображенія.

Въ послѣднюю ночь, съ 28 на 29 число, предъ разсвѣтомъ въ 4 часа и три четверти, воспослѣдовалъ ударъ столь ощутительный, что все почти жители съ ужасомъ пробудились.

Между тѣмъ извѣстія, доходящія изъ внутреннихъ мѣстъ Княжества Валахскаго о послѣдствіяхъ, произведенныхъ сильнымъ землетрясеніемъ 11-го числа, представляютъ событія весьма замѣчательныя: въ уѣздѣ Сламъ-Рымникокомъ (Фокшанскомъ) въ деревнѣ Бабени, на другой день послѣ того землетрясенія замѣтили въ землѣ двѣ трещины, одну на отлогости горы, близъ монастыря Бабени, а другую въ самой оградѣ монастыря; онѣ были шириною не болѣе какъ въ палецъ; но съ 15 по 22 Января эти щели равширились уже болѣе нежели на 2 локтя, и та часть земли, которая прилежитъ къ рѣкѣ Рымнику приподнялась, образудъ въ нѣкоторыхъ мѣстахъ берегъ какъ бы стѣною, а другая губа трещины опустилась, и часть отъ часу угрожаетъ разрушеніемъ шестнадцати домамъ селенія Бабени, подъ которыми эта трещина проходитъ, имѣя глубину болѣе двухъ сажень. Многіе изъ жителей удалились уже изъ домовъ своихъ въ сосѣдственную деревню. — Хотя сообщеніе этого извѣстія весьма неясно и нельзя съ точностію составить основательнаго заключенія, однако надобно предполагать, что эта трещина произведена единственно водою, прорвавшюся подъ землю изъ рѣки, во время сильнаго землетрясенія. (Снб. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 1-го Марта.

Для предполагаемаго монумента покойному Императору Францу по утвержденной программѣ, открытъ конкурсъ и три Императорскихъ Академіи художествъ въ Вѣнѣ, Медіоланѣ и Венеціи приглашены представить къ Ноябрь с. г., когда оканчивается срокъ, соответственные сему модели. Монументъ будетъ поставленъ на большой площади между замкомъ и замковыми воротами.

— Третьяго дня великокопный пиръ у Русскаго Посланника Графа Татищева заключилъ нынѣшній карнавалъ. Пиршество началось въ 9 час. утра и кончилось въ полночь. Въ продолженіе послѣднихъ 10 дней, къ блистательнѣйшимъ баламъ кромѣ пиршества у Русскаго Посланника принадлежать большой придвор. балъ, балы у Принца Вазы у Князя Лихтенштейна и у Англійскаго Посланника Сиря Ф. Ламба (первый у этого холостого дипломата.)

2-го Марта.

Наименованный Посланникомъ при королевнѣ Ея Велич. Англійской Королевы Викторіи Князь Адольфъ Шварценбергъ, отправится въ Маѣ въ Лондонъ и потомъ чрезъ Парижъ къ Королевской Ломбардской Коронаціи прямо въ Медіоланъ.

— Вчера, наканунѣ смерти Императора Франца I-го, все театры закрыты и торжественный звонъ колоколовъ призывалъ во всехъ церквахъ къ панихидѣ.

— Маіоръ Генеральнаго Штаба Г-нъ Филиповичъ наименованъ Консуломъ для Княжества Сербіи, вмѣсто Г-на Мигановича. (А.П.С.З.)

сцаны, суфиты, печи и коминны такъ, że ніе ма żadnego domu, któryby nie był uszkodzony.

Z gazety Wołoskiego Kantoru Awizow N. 40-go okazuje się, że w powiecie Slam-Rymnickim (Fokszana) blisko wsi Suceszty, pękła ziemia na dwa łokcie szerokości a około 40 sążni długości, z kąd ukazała się woda koloru czarnego, jakby zmieszana z naftą i dziegciem. W innej części tego powiatu blisko pikiety Rohocul ze szczeliny, która się z ziemi utworzyła wybiła woda w tak wielkiej ilości, że natychmiast nabięło jej w pas człowieka, tak że pikieta zmuszona była przejść do wsi Malulire, a blisko osad Lomotieszti, Kotul-Lung, Korbu i Bolboaka, ziemia rozeszła się także więcej, jak na półarszyna szerokości, i na wielką przestrzeń długości, z kąd wystąpiła woda; w niektórych zaś miejscach woda, przerwawszy ziemię, wybija w górę kolumną grubości człowieka, a wysokości około sążni; i rozlewając się, zalała niektóre domy więcej jak na łokieć.

29-го Stycznia.

Po mocnym trzęsieniu ziemi dnia 11-go terażniejszego miesiąca, w następnich nocach, przez cały prawie tydzień, dawało się tu czuć przed świtem, a niekiedy z rana trzęsienie, ale tak lekkie, że go nie wszyscy nawet mieszkańcy dostrzegli. Potem, przez dni pięć lub sześć wszystko było spokojnie, i chociaż niektórzy mówili, że znowu czuli wstrząśnienie bardzo lekkie, inni jednak utrzymywali, że to jest skutkiem samej tylko wyobraźni.

Ostatniej nocy, z dnia 28-go na 29-ty, przed świtem o trzech kwadransach na piątą, dała się czuć eksplozja tak mocna, że wszyscy prawie mieszkańcy obudzili się przestraszani.

Tymczasem wiadomości, dochodzące z wewnętrznych miejsc Xięstwa Wołoskiego o skutkach trzęsienia ziemi dnia 11-go, zawierają nader ciekawe wypadki: w powiecie Slam-Rumnickim (Fokszanskim) w wsi Babeni, nazajutrz po tem trzęsieniu ziemi, dostrzeżono w ziemi dwa pęknięcia, jedno na pochyłości góry, blisko klasztoru Babeni, a drugie w samem ogrodzeniu klasztoru; były one szerokości nie większej nad palec; ale od dnia 15 do 22-go Stycznia szpary te rozszerzyły się już więcej jak na dwa łokcie, a ta część ziemi, która przytyka do rzeki Rymniku wzniosła się nieco, tworząc w niektórych miejscach jakby wał z brzegu; druga zaś część pęknięcia upadła, i co godzina grozi zburzeniem szesnastu domow wsi Babeni, pod któremi to pęknięcie przechodzi, będąc głębokie więcej jak na dwa sążnie. Wielu mieszkańców opuściło już swe domy i przeniosło się do wsi sąsiedniej. — Chociaż wiadomość ta bardzo jest niedokładna i chociaż nie można z pewnością wyprowadzić gruntownego wniosku, trzeba jednakże mniemać, że pęknięcie to jest jedynie skutkiem wody, która przerwała się pod ziemię z rzeki, w czasie mocnego trzęsienia.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R I A.

Wiedeń, 1-go Marca.

Na mający się wystawic monument zmarłemu Cesarzowi Franciszkowi, ogłoszony teraz został podług postanowionej programy, konkurs, i wezwane zostały trzy Cesarzkie akademie sztuk: w Wiedniu, Medyolanie i Wenecyi, ażeby do ostatniego Listop. ter. roku, kiedy się kończy termin, przestały odpowiednie temu modele. Na wystawienie pomnika ma być przeznaczony wielki plac pomiędzy zamkiem a bramą zamkową.

— Zawczora spanyła uczła Posła Rossyjskiego P. Tatiszczewa, godnie zakończyła tegoroczny karnewał. Rozpoczęła się o godzinie 9-tej rano, a skończyła się o północy. W przeciągu ostatnich 10 dni, do świetniejszych balow, oprócz uczty u Posła Rossyjskiego, należą: wielki bal u dworu, bale u Xięcia Wazy, u rządcy Xięcia Lichtensteina, i Posła Angielskiego Sir Fr. Lamb (pierwszy u tego niezennego dyplomatyka).

Dnia 2.

Mianowany przez Cesarza na Posła przy koronacji Królowej Angielskiej Wiktorii, Xięże Adolf Szwarzenberg, przedsięwzemie w Majo podróż swą do Londynu, a potem przez Paryż uda się prosto do Medyolanu na Królewską Lombardzką koronacyą.

— Wczora, jako w wigilię dnia zgonu Cesarza Franciszka I-go, wszystkie teatra były zamknięte i uroczysty odgłos dzwonów, wezwał na nabożenstwo żałobne we wszystkich kościołach stolicy.

— Cesarz mianował Majora Sztabu Generalnego Philipowich, konsulem w Xięstwie Serbii na miejsce P. Mihanowicha. (А.П.С.З.)

Франція.

Парижъ, 28-го Февраля.

Король получилъ письмо Великаго Герцога Тосканскаго съ извѣстiemъ о рожденіи его дочери, которая при крещеніи получила имена: Марія, Христина, Аннуицѣа, Луиза, Анна, Иозефина, Агата, Доротея, Филомена.

— Князь Павелъ Эстергази, Австрійскій Посланникъ при Лондонскомъ Дворѣ, вчера сюда прибылъ. При уведомленіи о прибытіи его *Messenger* замѣчаетъ, что переговоры между Австрією, Францією и Англією касательно восточныхъ дѣлъ продолжаютъ дѣлаться, и что Князь Эстергази по симъ дѣламъ, останется нѣсколько дней въ Парижѣ.

— *Siècle* противорѣчитъ сообщенному за нѣсколько дней въ *Temps* слуху, что въ Парижѣ сдѣланъ планъ на счетъ сооружеія на Ватерлооской равнинѣ памятника по убитымъ тамъ Французамъ.

— Изъ Тулона уведомляютъ отъ 25 ч., что въ тотъ день четыремъ корветамъ и тремъ пароходамъ дано повелѣніе немедленно приготовиться, чтобы чрезъ мѣсяць они могли взять войско. Число войскъ подлежащихъ отплыть назначено 7,000 чел., и безъ сомнѣнія они смѣнятъ равное число войскъ въ Африкѣ.

— Общество Французскихъ капиталистовъ ходатайствуетъ о полученіи привилегіи для правильнаго пароходства между Гавромъ и Ст. Петербургомъ, и для сей цѣли отправилъ своего агента въ Русскую столицу.

— Письмо изъ Байонны отъ 25-го ч. сообщаетъ слѣдующее: „Донъ-Карлосъ пробывъ 21-го ч. съ Инфантомъ Донъ-Себастьяномъ въ Толозѣ, отправился оттуда въ Эстеллу. Въ это время Карлисты сосредоточились въ окрестностяхъ Миранды; они угрожали Ордуни въ намѣреніи провести транспортъ съ жизненными припасами въ Витторію. Карлистскому начальнику Кармона дано порученіе, прикрыть съ 12 баталіонами Пемьсерраду. Въ Перальтѣ стоитъ 7 батал. и 6 эскадроновъ Христиносскихъ. *Эспартеро* дѣйствуетъ противу Гаро и Панкорбо.“

2-го Марта.

Король давалъ вчера Князю Эстергази частную аудіенцію.

— Барону *Тенару*, Перу Франціи, поручено верховное управленіе Французскою Коллегією вмѣсто Барона *Сильвестра де Саси*. Въ будущій понедѣльникъ будетъ открытъ конкурсъ для занятія кафедры Персидскаго языка, послѣ Г-на *де Саси*.

— Вчера открыта въ Луврѣ нынѣшняя выставка по части живописи. Къ сожалѣнію замѣтили что въ семь году нѣтъ въ каталогѣ ни *Ингра* ни *Шеффера*, ни *Горация Вернета* ни *Делароша*. Наибольше вчера обратили вниманіе картины: *Даніилъ въ львиной ямѣ* Циглера, *Медея*, *Делакроа*, *Венусъ*, *Ризенера*, *Клеопатра испытывающая на своихъ невольникахъ отравы*, *Гуго*, *Магдалина въ пустынѣ*, *Рокеплана*. Но въ этомъ году опять жалуются на большое количество портретовъ и средственыхъ картинъ сраженій.

— *Gazette des Tribunaux* сообщаетъ: „Мы увидели, что Палата Совѣта трибунала первой инстанціи, заключила свое мнѣніе по дѣлу *Гюбера*, и 7 изъ обвиненныхъ подвергнула уголовному суду. Кажется, что послѣ того, кто-то осужденный судомъ смиренной полиціи, сообщилъ новыя и важныя объясненія. Въ слѣдствіе сего донесеніи, Генераль-Прокуроръ предложилъ на счетъ добавочнаго слѣдствія, которое и предписано. Два уже дня въ Парижѣ и въ департаментѣ Ниж. Сены производятся новыя обыски и аресты.“

— Съ пароходомъ *Фюльтонъ* прибывшимъ 24-го ч. пр. м. изъ Алжира въ Тулонъ, получено извѣстіе, что Посланникъ *Абдель-Кадера* прибылъ въ Алжиръ. Онъ отправится въ Парижъ для поднесенія Королю подарковъ Эмира состоящихъ изъ лошадей, львовъ, тигровъ, алгазель и проч. Прекрасное сѣдло назначено для Герцога Орлеанскаго.

— Правительство объявило вчера слѣдующую телегр. депешу изъ Бордо отъ 27 Февраля: „Соединенные корпуса подъ командою *Хара*, *Леко* и другихъ, состояще изъ 2,000 пѣхоты и 800 конницы, 18 ч. въ окрестностяхъ *Евена* встрѣтили нападеніе со стороны Генерала *Флинтера*, который получилъ надъ ними совершенную побѣду. Результатомъ этого удачнаго сраженія было 130 убитыхъ, 309 раненыхъ, 1,340 взятыхъ въ плѣнъ между коими 40 Офицеровъ, 300 лошадей и большое количество оружія и амуниціи.“

— Мадридская придворная газета отъ 21-го ч. пр. м. содержитъ рапортъ Бригадира *Флинтера* о сраженіи происшедшемъ 18 (не 19) ч. при *Евенѣ*. Въ немъ между прочимъ сказано, что дивизія Христиносовъ состоящая изъ 600 чел. пѣхоты и 220 конницы, не имѣла ни одного раненаго, такъ какъ огонь

FRANCYA.

Парыжъ, dnia 28 Lutego.

Król otrzymał list Wielkiego Xięcia Toskańskiego, w którym ten donosi o narodzeniu się córki, która na chrzcie świętym otrzymała imiona: Marya, Krystyna, Annuncyada, Ludwika, Anna, Józefina, Agata, Dorothea, Filomena.

— Poseł Austriacki przy dworze Londyńskim, Xięże Paweł *Esterhazy*, wczora tu przybył. Donosząc o przybyciu jego *Messenger* dodaje, że układy pomiędzy Austrią, Francją i Anglią względem spraw Wschodu czynnie się odbywają, i że Xięże *Esterhazy* w interesie tych spraw, kilka dni zabawi w Paryżu.

— *Siècle* zaprzecza rozgłoszonej przed kilką dniami w *Temps* wieści, że w Paryżu powzięto plan, wystawienia na równinie Waterloo pomnika dla poległych tam Francuzów.

— Donoszą z Tulu pod d. 25, że tego dnia дано tam rozkazy czterem korwetom i trzem statkom parowym, ażeby były w pogotowiu do wzięcia wojsk na swój pokład w przeciągu jednego miesiąca. Liczba przeznaczonych do odplynienia wojsk wynosi 7,000 ludzi, którzy bez wątpienia zmienią równą liczbę wojska w Afryce.

— Towarzystwo kapitalistów francuzkich stara się o przywilej na regularną komunikacyą statkami parowemi pomiędzy Hawrem a St. Petersburgiem, i że na ten koniec towarzystwo wysłało do stolicy Rosyjskiej swojego agenta.

— W liście z Bayonny pod d. 25 czytamy: „*Don Carlos*, przepędziwszy dzień 21 z Infantem *Don Sebastianem* w Tolozie, udał się stamtąd do Estelli. W tym czasie Krystyniści byli skoncentrowani w okolicach *Mirandy*; w zamiarze przeprowadzenia transportu zapasów żywności do *Vittery*, zagrażali oni Orduń. Karolistowski Dowódzca *Carmona* ma polecenie z 12 batalionami osłaniać *Peñacerrada*. W *Peralta* stoi 7 batalionów i 6 szwadronów Krystynistów. *Espartero* działa przeciwko *Haro* i *Pancorbo*.“

2-go Marca.

Król dawał wozora audyencyą prywatną Xięciu *Esterhazemu*.

— Baronowi *Thenard*, Parowi Francyi, powierzony został główny zarząd kollegium francuzkiego na miejscu Barona *Silvestre de Sacy*. Wprzyszyły poniedziałek ma być podany konkurs do ubiegania się o katedrę języka Perskiego, wakującą przez śmierć *P. de Sacy*.

— Wczora otwartą została tegoroczna wystawa malowideł w Louvrze. Z żalem postrzeżono, że w tym roku niema w katalogu ani *Ingrasa*, ani *Scheffera*, ani *Horacyusza Verneta*, ani *Delarocha*; niemniej wystawa bogatą jest w obrazy. Wczora najwięcej zwracały uwagę: *Daniel we lwej jamie*, *Zieglera*; *Medea*, *Delacroix*; *Venus*, *Riesenera*; *Kleopatra doświadczająca na swoich niewolnikach trucizny*, *Guigoux*; *Magdalena na pustyni*, *Roqueplana*. Lecz i w tym roku znów ułajają się na wielką ilość portretów i miernych obrazów bitew.

— *Gazette des Tribunaux* zawiadamia: „Donieśliśmy, że w Izbie Trybunału pierwszej instancyi zapadł wyrok w sprawie *Huberta* i 7 z oskarżonych stawiono przed sądem kryminalnym. Zdaje się, że od tego czasu pewna osoba, osądzona za zwyczajne przestępstwo w sądzie policyi poprawczej, uczyniła nowe i ważne objaśnienia. Skutkiem tych wyznań, Prokurator Jeneralny wniósł względem dodatkowego śledztwa, które zostało nakazane. Od dwóch dni w Paryżu i w Departamencie Niższej Sekwany czynią się nowe przeszukiwania i areszty.“

— Parochod *Fulton*, który d. 24 z. m. przybył z Algieru do Tulu, doniósł, że postannik *Abdel-Kadera* przybył do Algieru. Uda się on do Paryża dla stawienia Królowi podarunków Emira, składających się z koni, lwów, tygrysów, gazelli i t. d. Dla Xięcia *Orleañskiego* przeznaczone jest bardzo piękne siodło.

— Rząd ogłosił wczora następującą depeszę telegraficzną z Bordeaux pod 27 Lutego: „Połączone korpusy pod wodzą *Jara*, *Peco* i innych, wynoszące 2,000 piechoty i 800 jazdy, d. 18 w okolicach *Yevenes*, napadnione zostały przez Jenerała *Flinter*, który nad niemi zupełnie odniósł zwycięztwo. 150 zabitych, 309 ranionych, 1,340 wziętych w niewolę, pomiędzy którymi 40 oficerów, 300 koni i wielka ilość broni i amunicyi, — były wypadkiem tej szczęśliwej bitwy.“

— Madrycka gazeta dworu pod d. 21 z. m. zawiera raport brygadiera *Flinter* o zaszłej d. 18 (nie zaś 19) bitwie pod *Yevenes*. Pomiedzy innymi powiedziano w nim, że dywizya Krystynistów, składająca się z 600 ludzi piechoty i 220 jazdy, nie miała ani jednego ranionego, ogień zaś nieprzyjaciela liczącego 2,000 pie-

неприятеля состоящаго изъ 2,000 чел. пѣхоты и 800 конницы, хотя былъ довольно силенъ, но худо направленъ. Карлисты взятыми въ плѣнъ и убитыми полагаютъ на 1,640 чел. Королева за сей военный подвигъ пожаловала бригадирю *Флинттеру* орденъ Фердинанда 3-й степени.

— *Quotidienne* въ отношеніи побѣды Генерала *Флинттера* замѣчаетъ, что по письмамъ изъ Мадрита отъ 20-го ч., весь корпусъ *Хара* состоялъ изъ 600 чел. Сочинитель сего письма будто читалъ донесеніе Генерала *Флинттера*, въ которомъ онъ самъ утверждаетъ, что Карлисты имѣли только 60 чел. конницы и что все было нечаяннымъ нападеніемъ. *Quotidienne* присовокупляетъ къ тому, что еслибъ *Хара*, *Пеко* и другіе равно неизвѣстные Карлисткіе начальники, имѣли съ собою 2,000 пѣхоты и 800 конницы, то сколько должно бы быть силы у *Гарсиа* и *Паллоса*? Этакъ 800 чел. конницы можно почитать чистою выдумкою, такъ какъ извѣстно что во всей Карлистской арміи нѣтъ болѣе 1,500 чел. конницы.

— Пишутъ изъ Логроньи отъ 21 ч. пр. м.: „Генералъ *Латре* напавъ на Карлисткій изъ 800 чел. отрядъ и истребивъ его, подошелъ къ Пенъсеррада. Генералъ *Эспартеро* хочетъ ударить на этотъ городъ и если успеетъ овладѣть имъ, то его лѣвое крыло совершенно безопасно и онъ можетъ потомъ дѣйствовать противу *Эстеллы*. Назначенные для атаки сего города войска, занимаютъ еще прежнія свои позиціи.“

— Одинъ легитимисткій журналъ пишетъ: „Вчера вечеромъ въ Тюльери носились странные слухи. Правительство будто получило телегр. депешу, въ которой уведомляютъ, что одна знатная особа (*Г. Бурмонъ* или Генералъ *Клауэ*) прибыла въ лагерь *Донъ-Карлоса*. Даже дошло до того, что называли одного изъ высшихъ сановниковъ. Неизвѣстно, сколько справедливо это извѣстіе, но изъ смущенія нѣкоторыхъ особъ кажется выходить, что узнали какуюто несприятность для Королевы.“ — На биржѣ сегодня также много говорили о прибытіи Герцога *Бордоскаго* въ главную квартиру *Д. Карлоса*; но вообще полагали, что слухъ этотъ распространили легитимисты, чтобы отклонить разговоры о побѣдѣ Генераловъ *Флинттера* и *Латре*.

— Въ три дня во время Святыхъ, разные Парижскіе театры получили болѣе 160,000 фр. дохода.

(A.P.S.Z.)

И т а л і я.

Неаполь, 7-го Февраля.

(Лейпц. газ.) Ночью съ 13 на 14 Февраля мы были свидѣтелями чрезвычайнаго явленія природы. Безъ особенной сильной бури, море было въ ужасномъ волненіи и незапомнить, чтобы когда либо оно поднималось такъ высоко. Волны съ ужасною силою бились въ берега, разрывали каменные стѣны въ доль новой приморской дороги, разрушили многіе большіе каменные столбы и крѣпкія деревьяныя перилы вдоль таможенной линіи, бросали камни въ 5 и 4 центнера вѣсомъ чрезъ улицу на 20 футовъ въ ширину и жители близъ лежащихъ домовъ въ испугѣ пробудились отъ сна. Утромъ 14 Февраля одинъ человекъ разъяренными волнами на улицѣ такъ сильно брошенъ о землю, что убитъ, и запряженная двумя сильными лошадьми повозка, съ большимъ трудомъ успѣла спастись въ ближнемъ переулкѣ. Корабль съ 400 Сициліанскими рекрутами, будто потонулъ и опасаются еще болѣе несчастій въ открытомъ морѣ и на берегахъ отъ этого необыкновеннаго явленія. 15 Февр. вода имѣла такой разноцвѣтной видъ, какъ бы море со дна было взволновано. Съ 11 уже Февраля барометръ стоялъ очень низко, а 14 Февраля даже на 27,00. Проливной дождь продолжался всю ночь и прекратился утромъ. — Изъ Мессины пишутъ отъ 7-го Февраля что холодъ былъ очень чувствителенъ и ожидали снѣга. Здѣсь въ Неаполѣ напротивъ безпрестанно отъ 6 до 11 град. Р. выше нуля и въ Аbruццахъ за нѣсколько дней еще не было снѣга. — Въ прошлой четвергъ, хотя при несприятной погодѣ, у насъ было очень оживленное Корзо. Король и его свита ѣхали въ большіхъ прекрасныхъ саняхъ въ Русскомъ костюмѣ; Принцъ *Леопольдъ* съ своею свитою въ видѣ мельниковъ. — Изъ Сициліи ничего не слышно. (A.P.S.Z.)

И с п а н і я.

Мадридъ, 21-го Февраля.

Министры ежедневно собираются теперь, для совѣщанія о составленіи новаго Министерства подъ предѣлительствомъ *Кордовы*. Въ одномъ изъ послѣднихъ собраній, *Гр. Офалія* говорилъ о миролюбивой сдѣлкѣ съ *Донъ-Карлосомъ* и настоятельно требовалъ, уполномочить Генерала *Донъ Геронима Вальдеса*, чтобы онъ предложилъ *Донъ-Карлосу* такія условія, которыя бы болѣе согласны были съ его

хоты и 800 jazdy, chociaŝ był oŝwiony, jednak bardzo zle kierowany. Stratę Karolistów wziętych w niewolę i w zabitych podano na 1,640 ludzi. Królowa brygadyerowi *Flinter* za jego czyn wojenny udzieliła order Sw. Ferdynanda trzeciego stopnia.

— *Quotidienne*, względem zwycięstwa Jenerała *Flinter* czyni uwagę, że podług listu z Madrytu pod d. 20, cały korpus *Jara* składał się z 600 ludzi. Autor tego listu miał czytać doniesienia Jenerała *Flinter*, w którym tenże donosi, że Karoliści mieli tylko 60 ludzi jazdy, i że wszystko było niespodziewanym uderzeniem. Nadto *Quotidienne* dodaje, iż jeśliby *Jara*, *Peco* i inni równie nieznanymi dowódczy Karolistowsocy prowadzili z sobą 2,000 ludzi piechoty i 800 jazdy, jak wielkie wtenczas mogłyby być siły *Garcii* i *Palillosa*? Względem tych 800 ludzi jazdy możemy powiedzieć, że to jest czystym wymysłem: gdyż wiadomo, że całe wojsko Karolistowskie nie miało więcej, jak 1,500 ludzi jazdy.

— W liście z Logroño pod d. 21 z. m. czytamy: Jenerał *Latre*, uderzwszy na oddział Karolistowski z 800 ludzi złożony, i zniszczywszy go, zbliżył się ku Peñacerrada. Jenerał *Espartero* chce uderzyć na to miasto, i jeśli mu się uda je opanować, tedy lewe jego skrzydło będzie zupełnie bezpiecznym i potem może działać przeciwko *Estelli*. Przeznaczone do uderzenia na to miasto, wojsko, zajmuje jeszcze dawniejsze swe pozycye.“

— W jednym dzienniku legitymistycznym czytamy: „Wczora wieczorem w Tuilleryach dziwne kraŝyły wiści. Rząd otrzymał miał depeszę telegraficzną, w której zawiadomiono go, że pewna znakomita osoba (*P. Bourmont* albo Jenerał *Clouet*) przybyła do obozu *Don Carlosa*. Doszło nawet do tego, że wymieniano jedną z wyższych osób. Niewiemy, co w tém jest prawdziwego; lecz z zatrwożenia niektórych osób zdaje się pokazywać, że się dowiedziano coś niepomyślnego dla sprawy Królowej.“ — Na giełdzie dzisiaj mówiono takoz wiele o przybyciu Xięcia *Bordeaux* do głównej kwatery *Don Carlosa*; lecz rozumiano powszechnie, że wiadomość tę rozszerzyli legitymiści, ażeby oddalić rozmowę o zwycięstwach Jenerałów *Flinter* i *Latre*.

— W przeciągu trzech dni Bożego Narodzenia dochód różnych Paryżkich teatrow wynosił więcej jak 160,000 fr. (A.P.S.Z.)

W ł o s n y.

Neapol, 17-go Lutego.

W nocy z dnia 15 na 14 Lutego, byliśmy świadkami nadzwyczajnego zjawiska natury. Bez burzy nadzwyczajnej, morze w okropnym było poruszeniu i podniosło się tak wysoko, że nie ma pamięci, ażeby się to zdarzało. Bałwany gwałtownie biły o brzegi, rozrywały mur wdłuż nowej drogi nadmorskiej, zniszczyły wiele kamiennych słupów i mocnych drewnianych poręczy wdłuż linii celnej leżących, rzucały kamienie waŝące po 3 i 4 centuary przez ulicę na 20 kroków szeroką i przestraszyły ze snu mieszkańców domów przy tych ulicach. Rano d. 14 Lutego, jedna osoba, przez bijące na ulicę bałwany, tak mocno rzucona była o ziemię, że pozostała bez życia, a pojazd parą silnych zaprzężony koni, z wielką trudnością mógł się uratować w zaułku. Okręt wiozący 400 sycylijskich nowo-zaciąŝnych, miał zatonać; i skutkiem tego zjawiska lękają się jeszcze wiele innych przypadków na otwartym morzu i na brzegach. D. 15 Lutego po południu woda tak rozmaitemi miała farbę, jakby samo dno morskie wzburzone było. Już od dnia 11 Lutego termometr stał bardzo nisko, a 14 Lutego nawet na 27,00. Deszcz ulewny trwał noc całą i dopiero ustał o poranku. — Z Messyny donoszą pod 7 Lutego, że zimno bardzo czuć się dawało, a nawet spodziewano się śniegu. Przeciwnie w Neapolu termometr ciągle pokazuje 6—11 ciepła R, a w Abruzzach przed kilką dniami jeszcze zgoła nie było śniegu. — Przeszłego wtorku, chociaŝ przy złej pogodzie, mieliśmy bardzo oŝwione Corso. Król i jego orszak jechali w wielkich, bardzo pięknych saniach w Rossyjskim ubiorze; Xiąŝe *Leopold* ze swoim orszakiem jak młynarz. — Z Sycylii nie mamy żadnych wiadomości (A.P.S.Z.)

H i s z p a n i a.

Madryt, 21 Lutego.

Ministrowie zgromadzają się prawie codziennie dla narad względem utworzenia nowego Ministerium pod prezydencją *Cordowy*. Na jednym z ostatnich zgromadzeń *Hrabia Ofalia* wniósł o ugodliwym pojednanii się z *Don-Karlosem* i usilnie nalegał, ażeby upetnomocnić *Don Geronimo Valdeza*, dla przetozenia *Don-Carlosowi* takich warunkow, któreby się więcej zgadzały z żądaniami jego i razem były mniej dla niego

требованиями и вмѣстѣ съ тѣмъ менѣе для него тягостны, нежели представленныя прежде. Вдовствующая Королева будто не оказала на то согласія, объявивъ, что права ея дочери будутъ признаны.

— Говорятъ, что вскорѣ будутъ устроены два лагеря одинъ при Гуадалаксарѣ а второй въ Леонской провинціи для защиты Кастиліи.

— На мѣсто Генерала *Oraa* вышедшаго въ отставку, поступилъ Генералъ *Сантосъ Санъ-Мигуэль*. — По письмамъ изъ Кордовы отъ 11 ч., *Кабрера* въ Сиерра-Морена при Касорля соединился съ *Базиліо Гарсія* и остатками корпуса *Таллады*. (A.P.S.Z.)

ЕГИПЕТСКИЙ БЮДЖЕТЪ.

(Изъ журн. Tygod. Petersb.)

Сообщаю здѣсь Египетскій бюджетъ на 1250 годъ Геджри (съ 10 Мая 1834 по 29 Апрѣля 1835); извѣстія почерпалъ я не изъ официальныхъ (такъ какъ въ такихъ дѣлахъ ничего нѣтъ официального) но изъ вѣрныхъ и несомнительныхъ источниковъ: именно на счетъ доходовъ спрашивалъ я купцовъ, довольно свидущихъ о доходахъ каждой жатвы, въ отношеніи расходовъ занималъ я свидѣнія у чиновниковъ разныхъ частей; на счетъ земскихъ и подушныхъ сборовъ у высшихъ мюлемовъ, и хотя не могу ручаться за совершенную исправность исчисленія, однако полагаю, что оно довольно вѣрно. — Паша объявилъ Французскому Консулу, что доходы его простираются до 150 милліоновъ франковъ, но это было вѣроятно преувеличено по восточному обыкновению, такъ какъ по моей смѣтѣ, настоящій доходъ Египта не можетъ доставить и 78 милліоновъ. Однако и это значительно превосходитъ расходы, и удобно могла бы быть введена хорошая финансовая система, особливо что нѣтъ здѣсь Государств. долга; но Египетъ не достигнулъ еще такой точки и вѣрно не скоро еще будутъ уничтожены два правила, которыя свято соблюдаютъ восточные жители: не показывая никому ни своего кошеля, ни жены, и никогда не давая въ займы для процента.

Д о х о д ъ

Подати, сборы, аренд. содержанія.

	Пиастровъ.
Мири, или поземельный сборъ (40—60 пиастровъ съ морга по добротѣ почвы)	140,500,000
Сборъ съ финиковыхъ плантацій (10 до 15 пиастр. съ фута)	10,700,000
Сборъ съ наследства городскихъ земель	300,000
Подати съ <i>окели</i> , съ базаровъ и домовъ Фердегъ-Уррусъ или подушный сборъ (3 проц. съ извѣстныхъ или мнимыхъ доходовъ)	57,500,000
Гарачъ, или подушное съ христіанъ и жидовъ (9, 18 и 36 пиастровъ съ души)	400,000
Подать съ <i>плаунокъ</i> , съ <i>альмегъ</i> , <i>кудесниковъ</i>	200,000
Сборъ съ судень и рыбы	1,700,000
— — — соли	300,000
— — — бойни, кожей и сала	500,000
Доходъ монетнаго двора	500,000
Сборъ съ золотыхъ дѣлъ мастеровъ за плавку серебра и галуновъ	225,000
Гамлегъ, или провозная пошлина съ жизнен. припасовъ	11,000,000
Привозная пошлина съ хлѣба въ Каирѣ	750,000
Пошлина въ Александріи	3,750,000
— — — Даміетѣ	2,500,000
— — — Булакѣ	2,250,000
— — — Суэцѣ	2,500,000
— — — Коссеирѣ	1,500,000
— — — Драуи	150,000
— — — Сіутѣ	35,000
— — — съ товаровъ привозимыхъ изъ Сирии сухопутно	125,000
Отъ рыбной ловли въ озерѣ Муизалегъ	300,000
Отъ рыбной ловли въ озерѣ Файумъ и въ каналѣ Іосифа	450,000
Съ откупа вина, водки и ликеровъ	1,500,000
Доходъ съ Александрійскаго листа	125,000
— — — — — льнянаго масла	250,000
<i>Прибыль отъ продажи внутреннихъ произведеній, товаровъ мануфактурныхъ и товаровъ иностран.</i>	
Хлопчатой бумаги (200,000 центн.)	52,500,000
Хлопчатой бумаги <i>беледи</i> для ковровъ (6,000 цент.)	250,000
Сахара (52,000 цент.)	1,000,000
Индига (77,500 окка очищеннаго, 100,000 цент. сырца)	3,000,000
Опіума (15,000 окка)	300,000
Меду и воску	750,000
Шафрана (2,500 цент.)	280,000
Льна и семени льнянаго (50,000 цент. льна, 60,000 ардебъ семени)	4,000,000
Шелка сырца	1,000,000

upokarzającemi, jak podawane dawniej. Królowa wdowa nie dozwoliła zgodzić się na to, oświadczając, że prawa córki jej będą uznane.

— Mówią, że wkrótce założone będą dwa obozy: jeden pod Guadalaxara, drugi w prowincyi Leonu, dla obrony Kastylji.

— Jenerał *Oraa*, którego uwolnienie przyjęte zostało, będzie miałъ своимъ następcą Jenerała *Santos San-Miguel*. — Podług listow z Kordovy pod d. 11, *Cabrera* w Sierra-Morena pod Cazorla połączył się z *Basilio Garcia* i resztą korpusu *Tallada*. (A.P.S.Z.)

BUDŻET EGIPYJSKI.

(Z Tyg. Peters.)

„Daję tu budżetъ Египетскій на rokъ Hedżry 1250 (od 10 Maja 1834 do 29 Kwietnia 1835); podania czerpałem nie z urzędowychъ (bo w takichъ rzeczachъ nic tu nie ma urzędowego), ale zъ pewnychъ i bezstronnychъ źródeł: mianowicie o dochodachъ zapytywałem kupców, dość dokładnie świadomychъ plonu każdego żniwa; o wydatki badałem urzędnikówъ rozmaitego zarządu; o podatki ziemskie i osobiste wyższychъ mulemów, i lubo nie ręczę za zupełną dokładność liczb, mogę jednakъ sądzić, że bliżkie prawdy. — Basza francuzkiemu konsulowi powiedział, że dochody jego wynoszą do 150 milionów franków; ale w tѣmъ była pewnie wschodnia przesada, gdyż podługъ mojej rachuby, ile można było, dokładnej, obecny dochodъ Египту nie przenosi 78 milionów. Wszakże i to znacznie przewyższa wydatki, i dobry systematъ skarbowy mógłby się łatwo zaprowadzić, zwłaszcza, że nie ma wcale długu publicznego; ale takъ dalece jeszcze Египтъ nie postąpiłъ i zapewne nie prędko jeszcze dadzą się pokonać dwa prawidła, których wschodniarze święcie przestrzegają: nie pokazuj nikomu, ani swojej kieski, ani żony, i nie pożyczaj nigdy na procent.

D o c h o d.

Podatki, pobory, dzierżawy.

	Piastrów.
Miri, czyli podatek gruntowy (40 — 60 pиаstrów od morga podługъ dobroci gruntu)	140,500,000
Pobor od plantacyi drzew daktylowych (10 do 15 pиаstr. od stopy)	10,700,000
Pobor od sukcesyi w miejskichъ gruntach	300,000
Podatki od <i>okeł</i> , od bazarów i domów	550,000
Ferdeh Urrusъ czyli podatek osobisty (3 proc. od wiadomychъ lub domniemanychъ dochodów)	57,500,000
Charasz, czyli pogłównе z chrześcian i żydów (9, 18 i 36 pиаstr. od głowy)	400,000
Podatki od tancerek, od <i>almeh</i> , od kuglarzy	200,000
Pobór od statków i ryb	1,700,000
— — — soli	300,000
— — — rzeźni, skór i tłustosci	500,000
Zysk mennicy	500,000
Pobór od złotnikówъ за topienie srebra i galonów	225,000
Hamleh, czyli cła rogatkowe od wiktuałów	11,000,000
Rogatkowe od zboża przywożon. do Kairu	750,000
Cła w Alexandryi	3,750,000
— — Damiette	2,500,000
— — Bulak	2,250,000
— — Suez	2,500,000
— — Kosseir	1,500,000
— — Derai	150,000
— — Siuth	35,000
— — od towarów lądem z Syrii przywożonych	125,000
Wydzierżawienie rybnychъ toni na jeziorze Munzaleh	300,000
Wydzierżawienie rybnychъ toni na jeziorze Fajumъ i na kanale Józefa	450,000
Wydzierżawienie ceł od вина, wódki i likierów	1,500,000
Wydzierżawienie senesu	125,000
— — — — — oleju lnianego	250,000
<i>Zysk zъ sprzedaży plodówъ krajowychъ, towarówъ rodzimychъ i towarówъ zagranicznych.</i>	
Bawełny (200,000 centnar.)	52,500,000
Bawełny <i>Beledi</i> na kociérce (6,000 centn.)	250,000
Cukru (32,000 centn.)	1,000,000
Indigo (77,500 okka rafinowanego, 100,000 centn. surowego)	3,000,000
Opium (15,000 okka)	300,000
Miodu i wosku	750,000
Szafranu (2,500 centn.)	280,000
Lnu i siemienia lnianego (50,000 centnar. lnu, 60,000 ardebъ siemienia)	4,000,000
Jedwabiu surowego	1,000,000

Семень сезама, сафлора и лактуки	600,000	Nasion sezamu, safloru i laktuki	600,000
Табакъ (100,000 цент.)	5,000,000	Tytoniu (100,000 centn.)	5,000,000
Серацияскаго пшена (130,000 ардебъ)	2,600,000	Ryżu (130,000 ardeb)	2,600,000
Хлѣба, майса, сочевицы и проч. (3,300,000 ардебъ)	13,000,000	Zboża, maisu, soczewicy i t. p. (3,300,000 ardeb)	13,000,000
Картуна и холста (2 мил. штукъ картуна и 3 мил. шт. холста)	6,000,000	Kattunu i płótna (2 miliony sztuk kattunu, 3 miliony sztuk płótna)	6 000,000
Шелковыхъ товаровъ (15,000 шт.)	1,400,000	Jedwabnych towarów (15,000 sztuk)	1,400,000
Цвѣтнаго картуна (25,000) и цвѣт. платковъ (12,000 шт.)	640,000	Kolorowego kattunu (25,000) i kolorowych chustek (12,000 sztuk)	640,000
Кожей и роговъ сырыхъ и въ дѣлѣ	3,500,000	Skór i rogów surowych i wyrobionych	3,500,000
Углекислой соди	250,000	Natrum	250,000
Селитры (50,000 цент. вывезен., 100,000 употреб. на парохов. завод.)	200,000	Saletry (50,000 centn. wywiezionych, 100,000 użytych do fabryki prochu)	200,000
Нашатырной соли	500,000	Soli amoniackiej	500,000
Извѣсти, гипса и балата (балатъ употребляется для половъ)	2,000,000	Wapna, gypsu i balat (balat używa się na posadzki)	2,000,000
Рогожь	400,000	Rogoż	400,000
Сеннарской камеди (6,000 цент.)	480,000	Gummy Sennaarskiej 6,000 cent.)	480,000
Йеменской и Абиссинской кофе	5,400,000	Kawy z Jemen i z Abyssynii	5,400,000
Словныхъ зубовъ	50,000	Zębów słoniowych	50,000
Дохода вообще	311,410,000	Ogół przychodu	311,410,000

Расходъ.

Военная сила.

Жалованье и содержаніе сухопут. войска	105,600,000	Пиастровъ.
— — — — — морской силы	40,000,000	
Жалованье Турецкой нерегулярной пѣхоты и конницы	7,500,000	
Жалованье арабскихъ Бедуиновъ	10,000,000	
Постройка военныхъ кораблей	27,500,000	
Покупка пароходнаго судна	6,000,000	
Издержки по военнымъ госпиталямъ и для медицинскаго совета	570,000	

Промышленность.

Зданія	4,000,000
Колодези и дѣсныя плантаціи	1,400,000
Публичные работы, копка камней и плотины Нила	10,500,000
Постройка и содержаніе каналовъ, мостовъ, плотинъ и военныхъ путей	5,500,000
Содержаніе заводовъ, плата Европейскимъ и Арабскимъ ремесленникамъ	16,300,000
Выписка изъ Европы, нужныхъ для заводовъ матеріаловъ (жельза, красной мѣди, свинца, олова, листового жельза, дерева)	4,200,000

Управленіе.

Плата муллемамъ, драгоманамъ, и чиновникамъ разныхъ вѣтвей управленія	18,000,000
Управленіе по департаменту, плата муровъ, маймуровъ и проч.	6,000,000
Государств. Советъ, полиція и Паша-Ага	500,000
Жалованье прежнихъ мультезимовъ или владѣтелей деревень	1,250,000

Богоугодныя заведенія и содержаніе двора.

Наличныя деньги отираваемые въ Истамбуль	8,750,000
Плата шенкамъ и содержаніе мечетей	1,100,000
Издержки для каравана палатимовъ въ Мекку и Медину и подарки для тамошнихъ мечетей	1,000,000
Плата по разнымъ гаремамъ	1,000,000
Чрезвычайныя расходы и подарки	1,500,000
Содержаніе Вице-Королевскаго двора	5,000,000

Просвѣщеніе.

Издержки по гражданскимъ и военнымъ училищамъ	2,500,000
Издержки для дѣтей въ арабскихъ училищахъ	150,000
Типографія и арабскій Мониторъ	175,000
Издержки для воспитанія и содержанія Египетскихъ учениковъ во Франціи и Англии	600,000
Французская Типографія и Moniteur Egyptien	125,000

Итого расхода . 305,600,000

Остатокъ отъ расходовъ . 5,810,000
(Magaz. für die Litt.)

Объясненіе.

9-го ч. с. м. т. е. въ среду, начнется продажа съ публичнаго торга конфискованныхъ товаровъ, а именно: галантерейныя, серебряныя и самой лучшей французской бронзы вещи, служащія для дамской уборной; бумажныя, шерстяныя и шелковыя издѣлія; лисья шкуры; ромъ; кофе; сахаръ и разныя мѣдочи. Продажа будетъ производиться ежедневно, исключая праздничныхъ дней и субботы, съ 9-ти часовъ утра въ домъ Г-ди Лиевичевой на Большой улицѣ. Чиновникъ Таурогенской Тамож. Дзевгелевскій.

ВИДѢНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Марта 7 д. 1838 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. Лессъ Бороскій.

Ogół przychodu.
Rozchod.
Sita zbrojna.

Жоѣд и utrzymanie wojska lądowego	105,600,000	Пиастровъ.
— — — — — marynarki	40,000,000	
Жоѣд турецкой нерегулярной пѣхоты и jazdy	7,500,000	
Жоѣд бедуиновъ арабовъ	10,000,000	
Будова wojennych okrętów	27,500,000	
Kupno parowego statku	6,000,000	
Koszta szpitalów wojskowych i rady lekarskiej	570,000	

Przemysł.

Будовы	4,000,000
Studnie i plantacye drzew	1,400,000
Publiczne roboty, dobywanie kamieni i tamowanie Nilu	10,500,000
Будова i utrzymanie kanałów, mostów, grobli i dróg wojennych	5,500,000
Утрыманіе фабрикъ, оплата ремесленниковъ европейскихъ и арабскихъ	16,300,000
Спровадзеніе з Европы потребныхъ до фабрикъ матеріаловъ (жельза, мѣди, олову, цыну, блачы, дрzewa)	4,200,000

Zarząd.

Плата муллемовъ, драгомановъ и урядниковъ rozmaitych гажѣзи зарządu	18,000,000
Зарząd департаментову, плата mudirów, majmurów i t. p.	6,000,000
Rada stanu, polioya i Basza-Aga	500,000
Pensye byłych multezimów czyli posiadaczów wsi	1,250,000

Zakłady religijne i utrzymanie dworu.

Пенядзе посылае въ готовище до Константинополя	8,750,000
Плата шежковъ и utrzymanie мечетей	1,100,000
Кoszta karawany pielgrzymów do Mekki i Mediny i podarunki do tamecznych мечетей	1,000,000
Pensye w rozmaitych haremach	1,000,000
Nadzwyczajne wydatki i podarki	1,500,000
Утрыманіе двору Вице-Кролевскаго	5,000,000

Nauki.

Кoszta szkół cywilnych i wojskowych	2,500,000
— дзечи въ школахъ арабскихъ	150,000
Друкарня i Monitor arabski	175,000
Кoszta wychowania i utrzymanie uczniów еgyptскихъ we Франци и в Англии	600,000
Друкарня francuzka i Moniteur egyptien	125,000

Ogół rozchodu . 305,600,000

Przewyżka dochodu nad rozchod . 5,810,000
(Magf. die Litt.)

Ogłoszenie.

Дня 9 tego miesiąca, t. j. we środę racznie się sprzedaż z publicznego targu конфискованныхъ товаровъ, а мianowicie: галантерейныя серебряныя и з najlepszego francuzkiego bronzy rzeczy, służące do damskiej toalety; bawełniane, wełniane i jedwabne wyroby; lisse futra; róm, kawa, cukier i różne drobne rzeczy. Przedaż będzie się odbywała każdego-dziennie, prócz dni świątecznych i soboty od 9 godziny rano w domu W. Leniewicowej na Wielkiej ulicy.

Urządник Таурогиенскій Таможні Дзегіелевскій.